

Suvestinė redakcija nuo 2019-12-04

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [130-5679](#), i. k. 109205RNUTA0019.9.2

Nauja redakcija nuo 2019-12-04:

Nr. [1.4-77.15.14.1](#), 2019-11-22, paskelbta TAR 2019-12-03, i. k. 2019-19358

**LIETUVOS AUDITORIŲ RŪMŲ PREZIDIUMO
N U T A R I M A S**

**DĖL AUDITORIAMS SKIRTŲ NURODYMŲ, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI KELIĄ
PINIGŲ PLOVIMUI IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMUI TVIRTINIMO**

2009 m. spalio 26 d. Nr. 19.9.2
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 4 straipsnio 6 dalimi, Lietuvos auditorių rūmų prezidiumas n u t a r i a :

Tvirtinti Auditoriams skirtus nurodymus, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui (pridedama).

PREZIDENTAS

SAULIUS LAPŠINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos auditorių rūmų prezidiumo

2019 m. lapkričio 22 d.

nutarimu Nr. 1.4-77.15.14.1

AUDITORIAMS SKIRTI NURODYMAI, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI KELIĄ PINIGŲ PLOVIMUI IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMUI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Auditoriams skirti nurodymai, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui, (toliau – nurodymai) nustato pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo audito įmonėse tvarką.
2. Šie nurodymai taikomi audito įmonėms užsiimant šia veikla:
 - 2.1. atliekant auditą;
 - 2.2. teikiant užtikrinimo ar kitas susijusias paslaugas;
 - 2.3. atliekant kitokį įmonių veiklos tikrinimą, analizę bei inventorizaciją;
 - 2.4. atliekant turto ar verslo vertinimą;
 - 2.5. teikiant apskaitos tvarkymo paslaugas;
 - 2.6. teikiant konsultacijas apskaitos, mokesčių klausimais;
 - 2.7. vykdant bankroto administravimo procedūras.
3. Šių nurodymų nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai piniginės operacijos atliekamos ar sandoriai sudaromi su valstybės ar savivaldybių institucijomis, kitomis biudžetinėmis įstaigomis, Lietuvos banku, valstybės ar savivaldybių fondais, užsienio valstybių diplomatinėmis atstovybėmis ar konsulinėmis įstaigomis.
4. Šie nurodymai parengti vykdant Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) reikalavimus.
5. Šiuose nurodymuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įstatyme.

II. TEISĖS AKTAI, NUSTATANTYS PINIGŲ PLOVIMO AR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS PRIEMONES, ATSAKOMYBĘ UŽ JŲ PAŽEIDIMUS

6. Pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos priemonės, atsakomybę už jų pažeidimus nustato:
 - 6.1. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas;
 - 6.2. Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas;
 - 6.3. Įstatymas;
 - 6.4. Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas;
 - 6.5. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-240 „Pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašas“ (žr. aktualią redakciją);
 - 6.6. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. gegužės 21 d. įsakymas Nr. V-129 „Dėl Informacijos, teikiamos pagal Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimus, teikimo formų, teikimo schemas ir teikimo formų pildymo rekomendacijų patvirtinimo“;
 - 6.7. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. V-314 „Dėl techninių reikalavimų kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginio vaizdo perdavimą, patvirtinimo“;
 - 6.8. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 4 d. įsakymas Nr. V-129 „Dėl piniginių operacijų, sandorių ir klientų registracijos žurnalų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
 - 6.9. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 12 d. įsakymas Nr. V-131 „Dėl asmens tapatybės dokumento kopijos tvirtinimo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
 - 6.10. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2018 m. sausio 24 d. įsakymas Nr. V-20 „Dėl kliento veiklai būdingas didelės nuolatinės ir reguliarios pinigines operacijas apibūdinančio kriterijaus nustatymo“;
 - 6.11. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2017 m. spalio 16 d. įsakymas Nr. 1V-701 „Dėl įtartinų piniginių operacijų ar sandorių sustabdymo ir informacijos apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius pateikimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tvarkos aprašo ir Informacijos apie grynųjų pinigų operacijas ar sandorius, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, pateikimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

III. KLIENTO IR NAUDOS GAVĖJO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

7. Audito įmonė ar auditoriai, kurie audito veikla verčiasi savarankiškai (toliau – audito įmonė), privalo imtis tinkamų priemonių, kad nustatytų, ar klientas veikia savo vardu, ar yra kontroliuojamas, ir nustatyti bei patikrinti tapatybę:
- 7.1. kliento (fizinio bei juridinio asmens), kuris atlieka pinigines operacijas ar sudaro sandorius;
 - 7.2. naudos gavėjo (fizinio asmens, kuris yra kliento (juridinio asmens) savininkas ar kontroliuoja klientą, bei fizinio asmens, kurio vardu yra vykdomas sandoris), kurio naudai atliekamos įvairios piniginės operacijos ar sudaromi sandoriai.
8. Audito įmonė privalo imtis priemonių ir nustatyti bei patikrinti kliento ir naudos gavėjo tapatybę:
- 8.1. prieš pradėdamos dalykinius santykius (prieš pasirašant audito sutartį ar kitų profesinių paslaugų sutartį);
 - 8.2. prieš atlikdamos vienkartinės ar kelias tarpusavyje susijusias pinigines operacijas ar sudarydamos sandorius, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu, išskyrus atvejus, kai kliento ir naudos gavėjo tapatybė jau yra nustatyta;
 - 8.3. kai kyla abejonų dėl anksčiau gautų kliento ir naudos gavėjo tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo;
 - 8.4. visais kitais atvejais, kai kyla įtarimas, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika.
9. Jeigu piniginės operacijos atlikimo metu galutinė piniginės operacijos suma nežinoma, audito įmonė turi nustatyti kliento tapatybę iš karto po to, kai nustato, kad piniginių operacijų suma lygi arba viršija 15 000 eurų. Kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų atveju kliento tapatybė turi būti nustatyta iš karto po to, kai nustatoma, kad kelios piniginės operacijos yra tarpusavyje susijusios.
10. Audito įmonė privalo vykdyti nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą, siekdama užtikrinti, kad vykdomi sandoriai atitiktų audito įmonės turimą informaciją apie klientą, jo verslą, rizikos pobūdį ir lėšų šaltinį.
11. Audito įmonei draudžiama užmegzti ar tęsti dalykinius santykius, jeigu klientas šių nurodymų nustatytais atvejais:
- 11.1. nepateikia duomenų, patvirtinančių jo tapatybę;
 - 11.2. pateikia ne visus duomenis ar jie yra neteisingi ir audito įmonei tapo apie tai žinoma;
 - 11.3. (įskaitant kliento atstovą) vengia pateikti informaciją, reikalingą jo tapatybei nustatyti;
 - 11.4. slepia naudos gavėjo tapatybę;
 - 11.5. vengia pateikti ar nepateikia informacijos, reikalingos naudos gavėjo tapatybei nustatyti, ar pateiktų duomenų tam neužtenka;
 - 11.6. jeigu audito įmonė negali užtikrinti Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 12-16 dalyse nurodytų reikalavimų vykdymo.

12. Pradėdama kliento tapatybės nustatymą, kai klientas – fizinis asmuo arba kliento – juridinio asmens atstovas nustatant jo tapatybę dalyvauja fiziškai, audito įmonės atsakingas darbuotojas privalo:

12.1. įvertina, ar klientas (ar kliento atstovas) fizinis asmuo, su kuriuo audito įmonė užmezga ar tęsia dalykinius santykius, pateikia galiojančius tapatybę patvirtinančius dokumentus arba leidimą gyventi LR (padaroma pateikto dokumento puslapis su nuotrauka ir kitais tapatybei nustatyti reikalingais duomenimis kopija arba nuskenuojamas dokumento puslapis su nuotrauka), bei įvertina pateikto dokumento būklę (ypatingą dėmesį atkreipiant, ar nuotrauka, puslapiai ir įrašai nebuvo keičiami ar taisomi, ar kliento pateiktame dokumente yra būtent to kliento nuotrauka);

12.2. išsiaiškina, ar klientas pats naudosis audito įmonės paslaugomis, ar jis atstovauja kito asmens interesams;

12.3. įsitikina, ar fizinis arba juridinis asmuo turi reikiamus įgaliojimus veikti kliento vardu;

12.4. įsitikina, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą tapatybės nustatymą.

13. Ant kiekvieno kliento tapatybę patvirtinančio dokumento kopijos (jeigu daroma popierinė dokumento kopija) audito įmonės atsakingas darbuotojas ar įgaliotas asmuo, padaręs dokumento kopiją, privalo uždėti tikrumo žymą (tikrumo žymą sudaro žodžiai „Kopija tikra“, atsakingo darbuotojo pareigų pavadinimas, parašas, vardas ir pavardė, data, audito įmonės antspaudas).

14. Audito įmonė, nustatydamą kliento (fizinio asmens) tapatybę jam dalyvaujant fiziškai, reikalauja iš kliento Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės asmens tapatybės dokumento arba leidimo gyventi Lietuvoje, kuriame yra šie duomenys, patvirtinantys jo tapatybę:

14.1. vardas (vardai);

14.2. pavardė (pavardės);

14.3. Lietuvos piliečiams – asmens kodas;

14.4. užsienio piliečiams – gimimo data, asmens kodas ar kita asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta šiam asmeniui identifikuoti;

14.5. nuotrauka;

14.6. parašas (išskyrus atvejus, kai asmens tapatybės dokumente jis neprivalomas);

14.7. pilietybė (jeigu asmuo be pilietybės – valstybę, kuri išdavė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą).

15. Audito įmonė nustatydamą kliento (juridinio asmens) tapatybę, reikalauja iš kliento dokumentų kopijų su notaro liudijimu, patvirtinančiu dokumento kopijos tikrumą, kuriuose yra šie duomenys, patvirtinantys jo tapatybę:

15.1. pavadinimas;

15.2. teisinė forma, buveinė (adresas), faktinės veiklos vykdymo adresas;

15.3. kodas (jeigu toks kodas yra suteiktas);

15.4. registracijos išrašas bei jo išdavimo data.

16. Kai dalykiniai santykiai užmezgami per atstovą, jo tapatybė nustatoma taip pat, kaip ir kliento – fizinio asmens. Taip pat klientas turi pateikti informaciją apie juridinio asmens vadovą: vadovo vardas, pavardė, asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra, – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti), pilietybė (jeigu asmuo be pilietybės, – valstybė, kuri išdavė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą).
17. Kai klientas yra juridinis asmuo, atstovaujamas fizinio asmens, arba klientui – fiziniam asmeniui atstovauja kitas fizinis asmuo, audito įmonė darbuotojas turi pareikalauti iš jo įgaliojimo ir patikrinti jo galiojimą (tai yra jį išdavusio asmens teisę išduoti tokį įgaliojimą), įgaliojimo galiojimo laiką, kokius veiksmus atlikti nurodyta įgaliojime (įgaliojimas turi atitikti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso reikalavimus. Užsienyje išduotas įgaliojimas turi būti legalizuotas arba patvirtintas dokumentų tvirtinimo pažyma (*apostille*)).
18. Visais atvejais nustatant kliento tapatybę, privaloma nustatyti naudos gavėją – fizinį asmenį ar jų grupę. Audito įmonė, nustatydamą naudos gavėjo tapatybę:
 - 18.1. pareikalauja iš kliento duomenų apie naudos gavėjo tapatybę (vardas, pavardė ir asmens kodas ar kita unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti, pilietybė);
 - 18.2. tikrina kliento pateiktus dokumentus, pateiktą informaciją apie naudos gavėją (audito įmonės veiksmai apima ir prašymą klientui nurodyti viešuosius šaltinius, kuriuose informacija apie naudos gavėją galėtų būti patvirtinta).
19. Pateiktų duomenų teisingumą klientas patvirtina parašu ir antspaudu (jeigu jis antspaudą privalo turėti pagal jo veiklą reguliuojančius teisės aktus).
20. Nustatant kliento bei naudos gavėjo tapatybę turi būti remiamasi dokumentais, duomenimis ar informacija, gauta iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio, viešai prieinama informacija ir duomenų bazėmis, kitų subjektų rekomendacijomis bei kt. (pavyzdžiui, atliekant paiešką interneto tinklalapyje www.policija.lt patalpintoje negaliojančių asmens dokumentų duomenų bazėje, atliekant paiešką interneto tinklalapyje www.registrucentras.lt patalpintame juridinių asmenų registre, LR vyriausiosios rinkimų komisijos svetainėje www.vrk.lt).
21. Audito įmonės vidaus taisyklių nustatyta tvarka turi būti nuolat dokumentuojama informacija (popieriniu arba elektroniniu formatu), gauta nustatant kliento ir naudos gavėjo tapatybę, analizuojant kliento veiklą.
22. Audito įmonė kliento – fizinio asmens arba kliento – juridinio asmens atstovo ir naudos gavėjo tapatybę gali nustatyti klientui fiziškai nedalyvaujant tik šiais atvejais:
 - 22.1. naudodama Europos Sąjungoje išduotas elektroninės atpažinties priemones, veikiančias pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schemas, nustatytas 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL 2014 L 257, p. 73) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 910/2014);

22.2. kai informacija apie asmens tapatybę patvirtinama kvalifikuotu elektroniniu parašu, naudodama kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, kuris atitinka Reglamento (ES) Nr. 910/2014 reikalavimus. Trečiųjų valstybių kvalifikuoti elektroniniai parašai, sudaryti naudojant kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, pripažįstami vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 910/2014 14 straipsniu;

22.3. naudodama elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą vienu iš šių būdų:

22.3.1. tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojamas tapatybę patvirtinančio dokumento arba jį atitinkančio leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje originalas ir kliento tapatybę patvirtinama naudojantis bent pažangiuoju elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamento (ES) Nr. 910/2014 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus;

22.3.2. tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojamas kliento veido atvaizdas ir kliento parodytas tapatybę patvirtinančio dokumento arba jį atitinkančio leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje originalas;

22.4. prieš pradedant naudojantis audito įmonės paslaugomis, į jos mokėjimo sąskaitą iš kliento vardu kredito įstaigoje, kuri yra registruota Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi, turimos sąskaitos atliekamas mokėjimo pavedimas ir pateikiama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta popierinė asmens tapatybės dokumento kopija. Asmens tapatybės dokumento kopijos tvirtinimo ir pateikimo tvarką nustato Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba.

23. Nustatyti kliento ir naudos gavėjo tapatybę 22 punkto 1, 2 ir 3 dalyse nurodytais atvejais galima tik tada, kai yra visos šios sąlygos:

23.1. prieš nustatant kliento ir naudos gavėjo tapatybę 22 punkto 1, 2 ir 3 dalyse nurodytais atvejais kliento tapatybę trečiosios šalies buvo nustatyta jam fiziškai dalyvaujant arba naudojant elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą vienu iš būdų, nurodytų 22 punkto 4 dalyje, arba 22 punkto 5 dalyje nurodytu būdu, taip pat kai kliento tapatybę buvo nustatyta jam fiziškai dalyvaujant išduodant elektroninės atpažinties priemonę, veikiančią pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schemą, ar prieš išduodant jam kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą;

23.2. kliento ir naudos gavėjo – fizinio asmens ir juridinio asmens atstovo tapatybę šių nurodymų 8 punkte nurodytais atvejais buvo nustatyta iš šių nurodymų 14–15 punktuose nurodytų dokumentų.

24. Nustatydamas kliento ir naudos gavėjo tapatybę klientui fiziškai nedalyvaujant, audito įmonė privalo imtis šių nurodymų 22 punkte nustatytų priemonių ir nustatyti bei patikrinti ir kliento, ir naudos gavėjo tapatybę, gauti 14-18 punktuose nurodytus duomenis, kliento ir naudos gavėjo tapatybei nustatyti panaudoti papildomus duomenis, dokumentus ar papildomą informaciją, kuri leistų įsitikinti kliento tapatybės autentiškumu, patikrinti, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, taip pat vadovautis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas 9 straipsnio nuostatomis.

25. Atsakomybė už šiuose nurodymuose nustatytą kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimų įvykdymą, kai kliento ir naudos gavėjo tapatybė nustatoma klientui fiziškai nedalyvaujant, tenka finansų įstaigoms ar kitiems įpareigotiesiems subjektams.
26. Kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimus, kai tapatybė nustatoma klientui fiziškai nedalyvaujant, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginį vaizdo perdavimą, nustato Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba.
27. Audito įmonė visais atvejais privalo vykdyti nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą, siekiant užtikrinti, kad vykdomi sandoriai atitiktų audito įmonės turimas žinias apie klientą, jo verslą (jo rūšis, verslo partnerius, veiklos teritoriją ir pan.) ir rizikos pobūdį ir šaltinį. Audito įmonėms užsiimant 2.1 punkte įvardyta veikla, šiame punkte nustatyta stebėseną taikoma tik kliento sandoriams, kurie buvo atrinkti tikrinimui audito atlikimo metu. Audito įmonėms užsiimant šių nurodymų 2.2–2.7 punktuose įvardyta veikla, šiame punkte nustatyta stebėseną taikoma tik kliento sandoriams, apie kuriuos audito įmonei buvo pateikta informacija.
28. Šių nurodymų 8.1–8.3 ir 22 punktai netaikomi, kai finansų įstaigos ar kito įpareigotojo subjekto klientas yra kita finansų įstaiga arba finansų įstaiga, registruota kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, nustačiusioje šio įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi.
29. Pinigų plovimo ar teroristų finansavimo rizikai vertinti audito įmonėje turi būti nustatytos rizikos vertinimo ir valdymo procedūros, kurios leistų audito įmonei veiksmingai valdyti patiriamą pinigų plovimo ar teroristų finansavimo riziką, ypatingą dėmesį skiriant padidintos rizikos sritims.
30. Audito įmonė turi užtikrinti, kad atliekant pinigų plovimo ar teroristų finansavimo rizikos vertinimą būtų vadovaujamasi naujausia ir tikslia informacija. Audito įmonė privalo nuolat peržiūrėti ir atnaujinti duomenis apie kliento ir naudos gavėjo tapatybę. Ši nuostata taikoma ne tik naujiems, bet ir jau esamiems klientams.
31. Audito įmonei draudžiama vykdyti pinigines operacijas, užmegzti ar tęsti dalykinius santykius, vykdyti sandorius, kai jie neturi galimybių įvykdyti šių nurodymų nustatytų reikalavimų: jeigu klientas šių nurodymų nustatytais atvejais nepateikia duomenų, patvirtinančių savo tapatybę, jeigu pateikia ne visus duomenis arba jie yra neteisingi, jeigu klientas ar jo atstovas vengia pateikti informaciją, reikalingą jo tapatybei nustatyti, slepia naudos gavėjo tapatybę ar vengia pateikti informaciją, reikalingą naudos gavėjo tapatybei nustatyti, arba pateiktų duomenų tam neužtenka; taip pat jeigu audito įmonė negali užtikrinti tinkamo šių nurodymų 7–22 dalių reikalavimų vykdymo. Tokiais atvejais audito įmonė, įvertinusi keliama pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmę, sprendžia, ar tikslinga pranešti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai (toliau – FNTT).
32. Jeigu kliento tapatybės nustatymo eigoje audito įmonei kyla įtarimų, kad atliekama pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo veikla, o tolesnis kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo procesas klientui gali sukelti įtarimų, kad informacija apie jį gali būti perduota kompetentingoms teisėsaugos institucijoms, audito įmonė gali netęsti kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo proceso ir nepradėti dalykinių santykių su klientu. Šiais atvejais informacija perduodama FNTT šių nurodymų 52–67 punktuose nustatyta tvarka.

33. Audito įmonė nėra atsakinga klientui už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ir žalą, padarytą dėl kliento piniginių operacijų ar sandorių nevykdymo, jeigu audito įmonė kliento piniginių operacijų ar sandorių nevykdė dėl šių nurodymų 31 punkte nurodytų priežasčių.
34. Atsižvelgiant į rizikos vertinimu pagrįstus metodus kliento tapatybei nustatyti taikomi šie būdai:
- 34.1. supaprastintas kliento tapatybės nustatymas;
 - 34.2. įprastas kliento tapatybės nustatymas (įvardytas šių nurodymų 10-33 punktuose);
 - 34.3. sustiprintas kliento tapatybės nustatymas.
35. Prieš vykdydamas kliento tapatybės nustatymo procedūrą atsakingas audito įmonės darbuotojas patikrina, ar yra aplinkybių, leidžiančių taikyti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, ar yra aplinkybių, dėl kurių reikėtų taikyti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą.
36. Audito įmonė gali atlikti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, jeigu pagal finansų įstaigų ar kitų įpareigotųjų subjektų nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma maža pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizika:
- 36.1. bendrovėms, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių reguliuojamose rinkose, ir kitoms užsienio valstybių bendrovėms, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje ir kurioms yra taikomi Europos Bendrijos teisės aktus atitinkantys reikalavimai atskleisti informaciją apie savo veiklą;
 - 36.2. valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, Lietuvos bankui;
 - 36.3. klientui, jei klientas yra finansų įstaiga, kuriai taikomas Įstatymas, arba finansų įstaiga, registruota kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi, taip pat jeigu tarptautinės organizacijos šioje valstybėje nustatė žemą korupcijos lygį;
 - 36.4. Europos priežiūros institucijų ir Europos Komisijos nurodytais atvejais.
37. Nusprendusios taikyti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, audito įmonė privalo gauti bent kliento atstovo vardą, pavardę, asmens kodą ir juridinio asmens – pavadinimą, teisinę formą, kodą, buveinę (adresą). Audito įmonei draudžiama atlikti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, jei dėl to yra priimtas Europos Komisijos sprendimas.
38. Audito įmonė privalo atlikti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, kai:
- 38.1. sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su politiškai paveikiamais fiziniais asmenimis;
 - 38.2. sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su Europos Komisijos ir Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu skelbiamuose valstybių, turinčių rimtų trūkumų pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo prevencijos ir šių nusikaltimų užkardymo sąrašuose nustatytose didelės rizikos trečiosiose valstybėse gyvenančiais fiziniais asmenimis ar ten įsteigtais juridiniais asmenimis;

38.3. jei pagal audito įmonės nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma didesnė pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo grėsmė pagal šių nurodymų 6.5 punkte išvardytus kriterijus. Pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika turi būti vertinama išskiriant bent šias rizikos rūšis: 1) kliento rizika; 2) produktų, paslaugų rizika ir (ar) operacijų rizika; 3) šalies ir (arba) geografinio regiono rizika;

38.4. Europos priežiūros institucijų ir Europos Komisijos nurodytais atvejais.

39. Atlikdama sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su politiškai paveikiamais fiziniais asmenimis, audito įmonė privalo:

39.1. nustatyti ir įdiegti vidines procedūras, kurių pagrindu nustatoma, ar klientas ir naudos gavėjas yra politiškai paveikiamas fizinis asmuo;

39.2. gauti vyresniojo vadovo pritarimą dalykiniams santykiams su tokiais klientais užmegzti ar tęsti dalykinius santykius su klientais, kai jie tampa politiškai paveikiamais fiziniais asmenimis;

39.3. imtis atitinkamų priemonių turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltiniui nustatyti;

39.4. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su politiškai paveikiamais fiziniais asmenimis stebėseną.

40. Audito įmonė, atlikdama sustiprintą kliento tapatybės nustatymą Europos Komisijos ir Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu nustatytoje didelės rizikos trečiosiose valstybėse gyvenantiems fiziniams asmenims ar ten įsteigtiems juridiniams asmenims bei tais atvejais, kai pagal audito įmonės nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma didesnė pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizika, audito įmonė, vadovaudamasi šioje dalyje nurodytomis procedūromis, savo nuožiūra imasi vienos ar kelių papildomų kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemonių kylančiai rizikai mažinti ir privalo:

40.1. gauti vyresniojo vadovo pritarimą, kad būtų užmegzti dalykiniai santykiai su tokiais klientais taip pat ar tęsti dalykinius santykius su klientais;

40.2. imtis atitinkamų priemonių, kad būtų nustatytas turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais ar sandoriu, šaltinis;

40.3. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su šiais klientais stebėseną.

41. Jei asmuo nustoja eiti jam patikėtas svarbias viešąsias pareigas, audito įmonė per ne trumpesnę kaip 12 mėnesių laikotarpį privalo toliau atsižvelgti į to asmens tebekeliamą riziką ir taikyti tinkamas pagal rizikos lygį pritaikytas priemones tol, kol nustatoma, kad tas asmuo nebekelia politiškai paveikiamiems fiziniams asmenims būdingos rizikos.

42. Audito įmonė privalo skirti ypatingą dėmesį bet kokiai pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo grėsmei, galinčiai kilti dėl bet kokio pobūdžio gaminių, produktų, kitokių žmogaus darbo rezultatų, teikiamų paslaugų naudojimo ar vykdomų sandorių, kai siekiama nuslėpti kliento ar naudos gavėjo tapatybę (linkstama į anonimiškumą), taip pat dėl dalykinių santykių ar sandorių su klientu, kurio tapatybė nebuvo nustatyta jam dalyvaujant fiziškai, ir prireikus nedelsdama imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias turtą panaudoti pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui.

43. Audito įmonė, nustatydama, ar egzistuoja didesnė pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizika, privalo vertinti bent šiuos veiksniai:

43.1. kliento požymius:

- 43.1.1. kliento dalykiniai santykiai vykdomi neįprastomis aplinkybėmis be akivaizdaus ekonominio ar matomo teisėto tikslo;
- 43.1.2. klientas gyvena trečiojoje valstybėje;
- 43.1.3. juridiniai asmenys ar juridinio asmens statuso neturintys subjektai vykdo asmeninės turto valdymo įmonės veiklą;
- 43.1.4. bendrovė turi formalių akcininkų, veikiančių už kitą asmenį, arba pareikštinės formos akcijų;
- 43.1.5. versle vyrauja gryniesi pinigai;
- 43.1.6. juridinio asmens nuosavybės struktūra atrodo neįprasta arba pernelyg sudėtinga atsižvelgiant į juridinio asmens veiklos pobūdį;
- 43.2. produkto, paslaugos, sandorio ar paslaugų teikimo kanalo požymius:
 - 43.2.1. privati bankininkystė;
 - 43.2.2. produktas ar sandoris gali sudaryti palankias sąlygas anonimiškumui;
 - 43.2.3. verslo santykiai arba sandoriai sudaromi ar vykdomi fiziškai nedalyvaujant;
 - 43.2.4. mokėjimai gauti iš nežinomų arba nesusijusių trečiųjų šalių;
 - 43.2.5. produktas ar verslo praktika, įskaitant paslaugų teikimo mechanizmą, yra nauja, taip pat naujų arba vystomų technologijų naudojimas dirbant tiek su naujais, tiek su anksčiau buvusiais produktais;
- 43.3. teritorijos požymius:
 - 43.3.1. remiantis Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu arba panašaus pobūdžio regioninės organizacijos ataskaitų ar panašių dokumentų duomenimis, valstybėje nustatyta reikšmingų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos neatitikčių tarptautiniams reikalavimams;
 - 43.3.2. remiantis vyriausybinių ir visuotinai pripažintų nevyriausybinių organizacijų, stebėtojų ir vertinančių korupcijos lygį, duomenimis, valstybėje nustatytas didelis korupcijos ar kitos nusikalstamos veiklos lygis;
 - 43.3.3. valstybei taikomos sankcijos, embargas ar panašios priemonės, paskelbtos, pavyzdžiui, Europos Sąjungos arba Jungtinių Tautų;
 - 43.3.4. valstybė finansuoja arba remia teroristų veiklą arba valstybių teritorijoje veikia į tarptautinių organizacijų sudarytus sąrašus įtrauktos teroristų organizacijos.
- 44. Audito įmonė, vykdydama sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, turi teisę gauti iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos turimus asmenų, kurie dalyvauja politikoje ir kuriems patikėtos svarbios viešosios pareigos Lietuvos Respublikoje, kurie teisės aktų nustatyta tvarka turi prievolę deklaruoti savo viešus bei privačius interesus ir kurių deklaracijų duomenys yra vieši, privačių interesų deklaracijų duomenis.
- 45. Įstatymas leidžia audito įmonei:
 - 45.1. nustatyti kliento ar naudos gavėjo tapatybę jiems tiesiogiai nedalyvaujant;

45.2. naudotis trečiųjų šalių informacija apie klientą ar naudos gavėją nustatant kliento ar naudos gavėjo tapatybę, kai tokios trečiosios šalys atitinka Įstatyme trečiajai šaliai nustatytus reikalavimus.

46. Kai audito įmonė veikia kaip trečioji šalis ir atitinka Įstatymo nustatytus kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimus, jai leidžiama iš kliento reikalauti kitų duomenų ar kitos informacijos, reikalingų kitai Europos Sąjungos valstybei narei.

47. Audito įmonė turi imtis visų įmanomų priemonių, kad įsitikintų, jog trečiosios šalys nedelsdamos pateiks prašančiajai audito įmonei:

47.1. visą prašomą informaciją ir duomenis, privalomus turėti įgyvendinant Įstatyme nurodytus kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimus;

47.2. dokumentų, susijusių su kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymu, kopijas ir kitus dokumentus, susijusius su klientu ar naudos gavėju, kurie privalomi turėti laikantis šiuose nurodymuose pateiktų kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimų.

48. Audito įmonei draudžiama naudotis trečiųjų šalių, įsteigtų Europos Komisijos ir Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu (FATF) nustatytoje didelės rizikos trečiosiose valstybėse, informacija apie klientą ar naudos gavėją arba jeigu dėl to yra priimtas atskiras Europos Komisijos sprendimas.

49. Atsakomybė už šiuose nurodymuose nustatytų kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimų įvykdymą tenka trečiosios šalies informacija apie klientą ar naudos gavėją pasinaudojusiai audito įmonei.

50. Jeigu klientas vengia arba atsisako audito įmonės prašymu ir nurodytais terminais pateikti informaciją apie piniginių lėšų ar turto kilmę, kitus papildomus duomenis, audito įmonė gali nutraukti sandorius ar dalykinius santykius su klientu.

IV. ĮTARTINŲ PINIGINIŲ OPERACIJŲ NUSTATYMAS IR FNTT INFORMAVIMAS

51. Audito įmonė prireikus privalo nedelsdama imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias pinigų panaudoti pinigų plovimui ar teroristų finansavimui.

52. Audito įmonė, gavusi informacijos, privalo nedelsdama pranešti FNTT apie:

52.1. kliento ketinamas vykdyti ar vykdomas įtartinas pinigines operacijas ir sandorius;

52.2. kliento vienkartinį atsiskaitymą su audito įmone grynaisiais pinigais, jeigu audito įmonės gaunamų grynujų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

53. Audito įmonė taip pat nedelsdama, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo tokių žinių ar įtarimų atsiradimo, privalo informuoti FNTT, jeigu žino, įtaria ar turi pakankamai pagrindo įtarti, kad bet kokios vertės turtas yra tiesiogiai arba netiesiogiai gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikoje, taip pat jeigu žino ar įtaria, kad šis turtas yra skirtas vienam, keliems teroristams ar teroristinei organizacijai remti.

54. Apie šių nurodymų 52.1 punkte įvardytas kliento pinigines operacijas FNTT informuojama neatsižvelgiant į piniginės operacijos dydį. Svarbiausi kriterijai yra piniginės operacijos įtartinumas.
55. Audito įmonė privalo informuoti FNTT apie pinigines operacijas, kurios neatitinka nė vieno nustatyto kriterijaus, jei audito įmonės darbuotojui kilo įtarimas dėl piniginės operacijos. Įtarimą gali sukelti įvairios objektyvios ir subjektyvios aplinkybės, pvz., klientas atlieka jo veiklai nebūdingas pinigines operacijas, pateikia neteisingus duomenis apie save ar piniginę operaciją ir t. t. Audito įmonės darbuotojai turi gauti kiek įmanoma daugiau informacijos apie piniginės operacijos pagrindą ir tikslus.
56. Audito įmonė neprivalo išsiaiškinti, ar kliento veikoje yra nusikaltimo sudėties. Audito įmonė, esant įtarimui, kad piniginė operacija yra įtartina, turi šių nurodymų 6.5 punkte įvardyto FNTT direktoriaus nustatyta tvarka bei vadovaujantis 6.11 punkte įvardinto Vidaus reikalų ministro įsakymo nuostatomis pranešti apie tokią piniginę operaciją FNTT.
57. Apie šių nurodymų 52.2 punkte įvardytas kliento pinigines operacijas audito įmonė privalo pranešti FNTT, vadovaudamasi vieninteliu kriterijumi – piniginės operacijos dydžiu. Šiuo atveju dėmesys kreipiamas tik į piniginės operacijos dydį, t. y. FNTT privaloma pranešti apie visus vienkartinis atsiskaitymus grynaisiais pinigais, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.
58. Nustačiusi, kad grynųjų pinigų operacija lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, audito įmonė privalo:
- 58.1. nustatyti kliento tapatybę;
- 58.2. kliento, o jeigu piniginė operacija atliekama per atstovą, – ir atstovo tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie atliktą grynųjų pinigų operaciją pranešti FNTT.
59. Šių nurodymų 58.2 punkte įvardytą informaciją FNTT privalo būti pranešta nedelsiant, ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo grynųjų pinigų operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos. FNTT pateikiamoje informacijoje pateikiami kliento tapatybę patvirtinantys duomenys, o jeigu piniginė operacija atliekama per atstovą, – ir atstovo tapatybę patvirtinantys duomenys, piniginės operacijos suma, valiuta, kuria atlikta piniginė operacija, piniginės operacijos atlikimo data, piniginės operacijos atlikimo būdas, subjektas, kurio naudai atlikta piniginė operacija.
60. Informaciją audito įmonė perduoda FNTT prisijungę prie FNTT informacinės sistemos ir užpildę FNTT direktoriaus patvirtintą elektroninę informacijos apie įtartinas pinigines operacijas ar įtartinus sandorius teikimo formą. Neturint galimybės prisijungti prie FNTT informacinės sistemos informaciją galima pateikti telefonu, faksu arba elektroniniu paštu. Informaciją pateiktą telefonu ne vėliau kaip kitą darbo dieną audito įmonė privalo pateikti raštu, faksu arba elektroniniu paštu. Nustačius, kad FNTT pateiktame pranešime trūksta duomenų, jie yra netikslūs ar pranešimas neatitinka nustatytos formos, arba gavus FNTT prašymą papildyti informaciją audito įmonė privalo pašalinti trūkumus ir nedelsdama pateikti informaciją FNTT. Teikiant informaciją apie įtartinas pinigines operacijas ar įtartinus sandorius ir teikiant informaciją apie atsiskaitymus grynaisiais pinigais pildomos skirtingos informacijos pateikimo formos.

V. INFORMACIJOS IR DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS (REGISTRACIJOS ŽURNALO TVARKYMAS)

61. Audito įmonė privalo tvarkyti šiuos registracijos žurnalus:

61.1. kliento vienkartinį atsiskaitymą grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynąjų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta;

61.2. šios tvarkos 53 punkte nurodytų pranešimų FNTT;

61.3. kliento vykdomų įtartinų piniginių operacijų ir sandorių;

61.4. klientų, su kuriais sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti šių nurodymų 50 punkte įvardytomis aplinkybėmis ar kitomis su pinigų plovimu ar teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis.

62. Registracijos žurnalų informaciją audito įmonė tvarko kompiuteriu savo informacinėse sistemose pagal FNTT reikalavimus.

63. Registracijos žurnalų tvarkymo taisyklės, reglamentuojančias registracijos žurnalų tvarkytojų pareigas, registruojamus duomenis, informacijos teikimo FNTT ir registracijos žurnalų tvarkymo tikrinimo tvarką, nustato šių nurodymų 6.8 punkte įvardytas FNTT direktoriaus nutarimas.

64. Audito įmonė registracijos žurnale įrašo šią informaciją (pavyzdinė registracijos žurnalo forma pateikiama šių nurodymų 1 priede):

64.1. duomenis, patvirtinančius kliento tapatybę (fizinio asmens – vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti, pilietybė; juridinio asmens – pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas, jeigu toks kodas yra suteiktas);

64.2. duomenis, patvirtinančius kliento atstovo tapatybę, jeigu piniginė operacija atliekama ar sandoris sudaromas per atstovą (vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti);

64.3. duomenis apie piniginę operaciją ar sandorį (pateikiama atlikimo data, pinigų suma, valiuta, kuria atlikta piniginė operacija ar sandoris, piniginės operacijos atlikimo ar sandorio atlikimo būdas, turto, dėl kurio sudaromas sandoris apibūdinimas (pinigai, nekilnojamas turtas ir pan.));

64.4. kriterijų, kuriuo vadovaujantis kliento piniginė operacija ar sandoris laikomi įtartinais;

64.5. duomenis apie naudos gavėją (vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti);

64.6. duomenis apie asmenį – piniginių lėšų gavėją (fizinio asmens – vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti; juridinio asmens – pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas, jeigu toks kodas yra suteiktas);

64.7. motyvus, dėl kurių sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti šių nurodymų 50 punkte įvardytomis aplinkybėmis ar kitomis su pinigų plovimu ar teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis.

65. Duomenys į registracijos žurnalą įrašomi chronologine tvarka, remiantis piniginę operaciją ar sandorį patvirtinančiais dokumentais arba kitais juridinę galią turinčiais dokumentais, susijusiais su piniginių operacijų atlikimu ar sandorių sudarymu, nedelsiant, ne vėliau kaip per 1 darbo dieną po piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo arba po atliktos piniginės operacijos ar sudaryto sandorio nustatymo dienos.

66. Audito įmonė privalo saugoti:

66.1. registracijos žurnalų duomenis – 8 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos;

66.2. kliento tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijas, naudos gavėjo tapatybės duomenis, išmokos gavėjo tapatybės duomenis, tiesioginio vaizdo perdavimo (tiesioginės vaizdo transliacijos) įrašus, kitus duomenis, gautus kliento tapatybės nustatymo metu, sąskaitų ir (arba) sutarčių dokumentaciją (dokumentų originalus) – 8 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos;

66.3. piniginę operaciją ar sandorį patvirtinančius dokumentus ar kitus juridinę galią turinčius dokumentus, susijusius su piniginių operacijų atlikimu ar sandorių sudarymu – 8 metus nuo piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos;

66.4. dalykinių santykių su klientu korespondenciją – 5 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos popierinėje arba elektroninėje laikmenoje;

66.5. Raštai, kuriais įforminami šio įstatymo 17 straipsnyje nurodyti tyrimo rezultatai – 5 metus popierine forma arba elektroninėje laikmenoje.

67. Audito įmonė privalo užtikrinti, kad:

67.1. šių nurodymų 66.3 punkte įvardyti dokumentai ir informacija būtų saugomi nepaisant to, ar: piniginės operacijos ar sandoriai yra vietiniai, ar tarptautiniai; dalykiniai santykiai su klientu tęsiasi, ar yra pasibaigę;

67.2. šių nurodymų 66.3 punkte įvardyti dokumentai būtų saugomi taip, kad būtų įmanoma: atkurti konkrečias pinigines operacijas ar sandorius; juos panaudoti kaip įrodymus tiriant nusikalstamą veiką;

67.3. šių nurodymų 66 punkte įvardyti dokumentai ir informacija prireikus būtų laiku pateikiami FNTT ar kitoms kompetentingoms valstybės institucijoms;

67.4. šių nurodymų 66 punkte įvardinti dokumentai ir informacija būtų apsaugoti nuo neteisėto sunaikinimo, pakeitimo ar naudojimo.

VI. AUDITO ĮMONĖS VIDAUS TVARKA ĮGYVENDINANT PINIGŲ PLOVIMO AR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS PRIEMONES

68. Audito įmonė turi parengti vidaus procedūras, kuriose būtų numatyta, kas ir kokias konkrečias funkcijas atlieka audito įmonėje įgyvendinant pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos priemones, taip pat turi nustatyti registracijos žurnalų pildymo ir administravimo tvarką (įskaitant

reikalavimus organizacinėms ir techninėms priemonėms, skirtoms apsaugoti registracijos žurnalų duomenis nuo neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, naudojimo ar kitokio neteisėto tvarkymo), nustatyti vidaus tvarką, reglamentuojančią klientų vykdomų piniginių operacijų ar sandorių sustabdymą.

69. Audito įmonė privalo nustatyti vidaus kontrolės procedūras, susijusias su deramu klientų ir naudos gavėjų tapatybės nustatymu ir tikrinimu, pranešimų ir informacijos pateikimu FNTT, šiuose nurodymuose įvardintos informacijos saugojimu, reikalavimų vykdymo valdymu ir komunikacija, kurios užkirstų kelią su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu susijusioms piniginėms operacijoms ir sandoriams bei sumažintų pinigų plovimo ar teroristų finansavimo riziką. Audito įmonė privalo užtikrinti, kad jos darbuotojai būtų tinkamai pasirengę ir supažindinti su pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos priemonėmis, įvardintomis Įstatyme, šiuose nurodymuose ir kituose teisės aktuose.

70. Audito įmonė turi paskirti vadovaujantį darbuotoją, kuris organizuotų pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą joje ir bendradarbiautų su FNTT. Šias funkcijas gali vykdyti vienas ar keli audito įmonės darbuotojai. Jeigu audito įmonei vadovauja valdyba, audito įmonė privalo paskirti valdybos narį, kuris organizuotų pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, ir vadovaujančius darbuotojus, kurie bendradarbiautų su FNTT. Apie tokių darbuotojų ir valdybos narių paskyrimą ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo jų paskyrimo ar pakeitimo audito įmonė privalo raštu pranešti FNTT ir Auditorių rūmams.

71. Audito įmonė privalo užtikrinti, kad minėti darbuotojai turėtų galimybę gauti visą savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, įskaitant priejimą prie informacijos, susijusios su kliento tapatybės nustatymu, piniginėmis operacijomis ir sandoriais. Audito įmonės darbuotojai, nustatę, kad piniginė operacija gali būti įtartina, pastebėję pinigų plovimo ar teroristų finansavimo požymius, apie tai turi pranešti minėtam atsakingam audito įmonės darbuotojui, o šis turi registruoti informaciją apie klientą ir jo atliekamas pinigines operacijas, dar kartą patikrinti piniginę operaciją ir su ja susijusią informaciją bei prireikus suderinti tvarką ir formą perduoti informaciją FNTT.

72. Audito įmonė privalo užtikrinti, kad trečiosiose valstybėse esantys jos padaliniai ir dukterinės įmonės, kuriose turi daugumą akcijų, savo veikloje laikytųsi šių nurodymų keliamų reikalavimų. Audito įmonė privalo ypatingą dėmesį skirti savo padaliniams ir dukterinėms įmonėms, kuriose turi daugumą akcijų, veikiančioms trečiosiose valstybėse, kurios netaiko ar netinkamai taiko Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu (toliau – FATF) rekomendacijas. Kai skiriasi Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybės pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, audito įmonės padaliniai ar dukterinės įmonės, kuriose audito įmonė turi daugumą akcijų, privalo taikyti griežtesnes teisės aktų nuostatas, kiek tai leidžia užsienio valstybės teisės aktai. Jeigu užsienio valstybės teisės aktai neleidžia taikyti lygiaverčių tarptautiniams reikalavimų, audito įmonė nedelsdama privalo informuoti apie tai FNTT ir suderinusi su ja imtis papildomų priemonių, leidžiančių veiksmingai sumažinti pinigų plovimo ar teroristų finansavimo grėsmę. Jeigu šių papildomų priemonių neužtenka pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo grėsmei sumažinti, audito įmonė privalo atsisakyti pradėti arba nutraukti pinigines operacijas ar sandorį, dalykinius santykius su klientu, arba nutraukti veiklą trečiojoje valstybėje.

73. Audito įmonė privalo įdiegti vidines sistemas, leidžiančias saugiais kanalais ir užtikrinant visapusišką užklausų konfidencialumą skubiai reaguoti į FNTT paklausimus dėl šiuose nurodymuose nurodytos informacijos pateikimo per 14 darbo dienų nuo paklausimo gavimo (jeigu šiuose nurodymuose tam tikrais atvejais nustatyti trumpesni informacijos pateikimo FNTT terminai, tokia informacija turi būti pateikiama per trumpesnius terminus).
74. Audito įmonė, prieš pradėdama dalykinius santykius arba prieš vykdydama vienkartinę piniginę operaciją ar sandorį, kai privaloma imtis priemonių ir nustatyti bei patikrinti ir kliento bei naudos gavėjo tapatybę, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, privalo naujiems klientams pateikti informaciją apie jų duomenų tvarkymą.
75. Audito įmonės vadovas arba paskirtas vadovaujantis darbuotojas, įvardytas šių nurodymų 70 punkte, užtikrindamas veiksmingą pinigų plovimo ar teroristų finansavimo rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą, privalo:
- 75.1. susipažinti ir supažindinti audito įmonės darbuotojus su teisės aktais, reglamentuojančiais pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos ir atsakomybės už pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos priemonių nevykdymą klausimus;
 - 75.2. imtis priemonių, kad audito įmonės darbuotojai dalyvautų mokymuose pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos klausimais;
 - 75.3. užtikrinti, kad pinigų plovimo ar teroristų finansavimo rizikos valdymo procedūros atitiktų audito įmonės veiklos mastą ir pobūdį;
 - 75.4. užtikrinti, kad pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos priemonės būtų tinkamai integruotos į audito įmonės vidaus kontrolės sistemą;
 - 75.5. užtikrinti veiksmingą pinigų plovimo ar teroristų finansavimo rizikos valdymą grupės, kurioje audito įmonė yra patronuojanti įmonė, mastu.
76. Audito įmonės darbuotojams rekomenduojama:
- 76.1. keistis atitinkama informacija ir patirtimi su kitomis Lietuvos Respublikos ar užsienio bendrovėmis ir institucijomis, kurių veikla susijusi su pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencija;
 - 76.2. sekti informaciją Lietuvos ir užsienio spaudos leidiniuose bei kituose šaltiniuose, kuriuose rašoma pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos klausimais;
 - 76.3. susipažinti su FNTT, kitų už pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevenciją atsakingų institucijų parengtais dokumentais ir pasinaudoti jose išdėstyta informacija savo veikloje;
 - 76.4. susipažinti su FATF ir kitų tarptautinių institucijų ar organizacijų, atsakingų už pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevenciją, parengtais dokumentais ir pasinaudoti jų nuostatomis ar juose išdėstyta informacija savo veikloje.

VII. INFORMACIJOS APSAUGA IR ATSAKOMYBĖ

77. Audito įmonei ir jos darbuotojams draudžiama pranešti klientui ar kitiems asmenims arba kitais būdais leisti jiems suprasti, kad informacija apie kliento atliekamas pinigines operacijas ar sudaromus sandorius, ar dėl jų atliekamą tyrimą pateikta FNTT.

78. Jeigu FNTT nenurodo kitaip, šių nurodymų 77 punkte nustatytas draudimas nedraudžia audito įmonei:

78.1. keistis informacija su auditoriais (audito įmonėmis), buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis, notarais ir teisę atlikti notarinius veiksmus turinčiais asmenimis bei advokatais ir advokatų padėjėjais, registruotais Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje, taip pat registruotais trečiųjų valstybių teritorijose, kuriose galioja Įstatymui lygiaverčiai reikalavimai, jeigu jie vykdo savo profesinę veiklą kaip vienas juridinis asmuo ar kaip keli asmenys, turintys bendrus savininkus ir vadovybę, arba kaip keli asmenys, kurių veiklai taikoma bendra kontrolė;

78.2. keistis informacija su finansų įstaigomis, auditoriais (audito įmonėmis), buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis, notarų ir teisę atlikti notarinius veiksmus turinčiais asmenimis bei advokatais ir advokatų padėjėjais tokiais atvejais, kurie yra susiję su tuo pačiu klientu ir tuo pačiu sandoriu, apimančiu du arba daugiau iš minėtų subjektų, jei jie yra registruoti Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje ar trečiosios valstybės teritorijoje, kurioje galioja Įstatymui lygiaverčiai reikalavimai, ir jei jie priklauso tos pačios kategorijos profesijai ir turi lygiavertes profesinės paslapties ir asmens duomenų saugojimo pareigas.

79. Nurodymų 78 punkte:

79.1. įvardytais atvejais keistis informacija leidžiama tik siekiant užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui;

79.2. nustatytos išimtys dėl informacijos perdavimo negalioja, jei dėl to yra priimtas atskiras Europos Komisijos sprendimas;

79.3. nurodytais atvejais, kai keičiantis informacija su subjektais, registruotais trečiosiose valstybėse, šiems subjektams teikiama asmens duomenų, asmens duomenų teikimas turi atitikti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimus.

80. Audito įmonė ir jos darbuotojai nėra klientui atsakingi už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ar žalą, jei taip atsitinka, padarytą atliekant šiuose nurodymuose numatytas pareigas, įskaitant pareigą dėl piniginių operacijos ar sandorio sustabdymo.

81. Teisinė atsakomybė nėra traukiama audito įmonė ir jos darbuotojai, kurie gera valia praneša savo darbovietės atsakingiems darbuotojams arba FNTT informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą arba apie kliento vykdomas įtartinas pinigines operacijas ar sandorius, taip pat dėl šių veiksmų jiems negali būti taikomos drausminio poveikio priemonės.

82. Šiuose nurodymuose nurodytos informacijos pateikimas FNTT nėra laikomas pramoninės, komercinės ar banko paslapties atskleidimu. Nei audito įmonė, nei audito įmonės darbuotojas, pranešęs FNTT Įstatyme įvardintą informaciją, nėra traukiami atsakomybėn už pramoninės, komercinės ar banko paslapties atskleidimą, net jeigu patikrinus minėtą informaciją nustatoma, kad klientas nesiverčia nusikalstama veika.

83. Įstatymas užtikrina asmens, padėjusio išaiškinti pinigų plovimo ar teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimo pažeidimus ir pinigų plovimo ar teroristų finansavimo atvejus, anonimiškumą. Kad tai būtų įgyvendinta, audito įmonė savo pranešimuose FNTT neprivalo nurodyti asmens,

kuris pranešė apie įtartinas pinigines operacijas, duomenų. Pateikiama tik Įstatyme reikalaujama informacija ir nurodoma audito įmonė bei jos vidaus padalinys arba darbuotojas, atsakingas už Įstatymo reikalavimų įgyvendinimą.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

84. Lietuvos auditorių rūmai tikrina kaip audito įmonės laikosi šių nurodymų ir apie patikrinimo rezultatus informuoja FNTT.

85. Asmenys, pažeidę šių nurodymų reikalavimus, atsako Įstatymo nustatyta tvarka.

86. Šie nurodymai įsigalioja nuo jų paskelbimo datos.

Priedų pakeitimai:

1 priedas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos auditorių rūmai, Nutarimas

Nr. [10.2.1](#), 2010-08-02, Žin., 2010, Nr. 97-5079 (2010-08-14), i. k. 110205RNUTA0010.2.1

Dėl Lietuvos auditorių rūmų prezidiumo 2009 m. spalio 26 d. nutarimo Nr. 19.9.2 "Dėl Auditoriams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui" pakeitimo

2.

Lietuvos auditorių rūmai, Nutarimas

Nr. [1.4-77.15.14.1](#), 2019-11-22, paskelbta TAR 2019-12-03, i. k. 2019-19358

Dėl Lietuvos auditorių rūmų prezidiumo 2009 m. spalio 26 d. nutarimo Nr. 19.9.2 „Dėl Auditoriams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui“ pakeitimo